

**Програма екзамену з дисципліни
«УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ»**

Поля форми	Опис поля форми
Кафедра	<i>Кафедра історії України Кафедра української мови</i>
Програма екзамену з дисципліни	<i>«Українські студії»</i>
Курс	<i>I</i>
Спеціальність (спеціалізація)	035.041.02 Мова і література (англійська)
Формат	дистанційний
Форма проведення:	Письмова Із дисципліни «Культура усного і писемного мовлення (українська)» – тестові завдання, які розміщені на ЕНК «Українські студії: культура усного і писемного мовлення (українська) (1 курс ФА, денна)» в рубриці «Семестровий контроль: екзамен» за покликанням: https://elearning.kubg.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=660838 Тестування передбачає відповідь на 20 питань. Можливість відповіді на тестові завдання активізується під час проведення іспиту відповідно до графіку атестаційного тижня. Студентові для виконання кожного тесту надається одна спроба. Типи тестових завдань “Багатоваріантне питання” <i>В яких реченнях є синонім до слова “розуміти”</i> ● Яворницький добре розбирався в старовинних грошах і зразу ж оцінив музейне значення знахідки. ● Світові думи, безперечно, клопочуть літнє товариство, не лише на буденних справах вони тямляться. ● - А ти хіба по-фінськи розбираєш? - А що ж тут такого? У них така мова, як і в нас, тільки другими словами. ● Як це не дивно тобі, а теж на плечах голову, не гарбуз, маю. Дещо таки мізкую. - Бачу, за кого ти руку тягнеш. ● Вона говорила дітям, як вони... повинні опановувати знання. ● Семен розумніший, ніж я мислив. ● Тільки короткозорі можуть припускати, що всі чари жінки - у зовнішній красі чи модному платті. “Коротка відповідь” <i>Від іменника, поданого в дужках, утворіть присвійний прикметник та запиши лише його у правильній відмінковій формі.</i> Після останнього (Олексій) стрибка табло показало ім’я нового чемпіона “Відповідність” <i>Вибери правильний варіант прийменника чи початкової літери.</i> Будувати (у.в) Сваляві Зупинитися (у.в) Києві (у.в) єдності

	Дізнатися (у.в) своїх підлеглих Якщо (у.в)же на те Відгук (у.в) пресі “Правильно/Неправильно” Слово заносити багатозначне. • Правильно • Неправильно
Тривалість проведення	2 академічні години
Максимальна кількість балів	40 балів Теоретичне питання з історії української культури – 20 б. Тестові завдання з культури усного та писемного мовлення – 20 б.
Критерії оцінювання	Критерії оцінювання завдань з дисципліни «Культура усного і писемного мовлення (українська)» 20 балів (кожна правильна відповідь – 1 бал). Критерії оцінювання завдань з дисципліни «Історія української культури» 20–19 балів - високий рівень теоретичних знань у межах обов’язкового матеріалу, можливо, з незначними недоліками. 18–17 балів - достатньо високий рівень теоретичних знань у межах обов’язкового матеріалу без суттєвих помилок 16–14 балів - достатній рівень теоретичних знань у межах обов’язкового матеріалу з незначною кількістю змістовних помилок. 13–10 балів - посередній рівень теоретичних знань у межах обов’язкового матеріалу із значною кількістю недоліків. 9–5 балів - мінімально можливий допустимий рівень знань у межах обов’язкового матеріалу 4–1 бал - незадовільний рівень теоретичних знань у межах обов’язкового матеріалу, що потребує самостійного доопрацювання навчального курсу
Перелік допоміжних матеріалів	Комп’ютерна техніка, доступ до мережі Інтернет,
Орієнтовний перелік питань	Орієнтовний перелік питань з дисципліни “Історія української культури” для підготовки до екзамену: 1. Язичництво давніх слов’ян як світогляд і релігійна система. 2. Зміст і провідні ознаки слов’янських язичницьких вірувань. Пантеон божеств. 3. Християнізація Русі як культурна революція межі X – XI ст. 4. Феномен двовір’я в культурі Київської Русі. 5. Культурна стратифікація Київської Русі та її результати в культурі. 6. Освіта та література України доби Київської Русі.

7. Архітектура та малярство Київської Русі.
8. «Слово про Закон і Благодать» Іларіона як зразок проповідницької літератури Київської Русі: зміст і ідеї.
9. «Слово про Закон і Благодать» Іларіона: які біблійні та історичні паралелі використано для характеристики князів Володимира та Ярослава?
10. Братства і братські школи в Україні другої половини XVI – початку XVII ст.
11. Книгодрукування в Україні з кінця XV до початку XVII ст. як явище культури Ренесансу.
12. Поєднання середньовічних та ренесансних рис в архітектурі та мистецтві України XIV– XVI ст.
13. Полемічна література як форма релігійно-конфесійного протистояння в українському соціумі межі XVI–XVII ст.
14. Доба бароко в Україні: історичні причини формування, соціальне підґрунтя, форми інтелектуальної діяльності.
15. Освіта в українських землях XVII – XVIII ст. в умовах багатоконфесійності: академія, університет, колегіуми.
16. Г. Сковорода як філософ. Проблематика твору «Розмова, звана Алфавіт чи Буквар світу».
17. Проблема сродної праці та життєвого вибору людини у творі Г. Сковороди «Розмова, звана Алфавіт чи Буквар світу».
18. Київ як культурний осередок XVII–XVIII ст.: причини оформлення та головні ознаки.
19. «Католицьке бароко» та «козацьке бароко» в архітектурі України 2-й пол. XVII – середині XVIII ст.
20. Інтелігенція в Україні 1-ї половини XIX століття: особливості світогляду та напрями діяльності.
21. Зміст і періодизація «громадівського руху» в Україні 2-ї половини XIX ст.
22. Культурно-просвітницька діяльність «громад» в Україні 2-ї половини XIX ст.
23. Школа, університет, наукове товариство в українських землях 1860-х – 1890-х рр.
24. Мова як важіль суспільного впливу в культурному процесі XIX – поч. XX ст.: «Записка у справі обмежень української мови» В. Антоновича.
25. Стан архітектури та образотворчого мистецтва в Україні у XIX ст.: класицизм, романтизм, еклектизм, реалізм.
26. Процес українізації та його вплив на становлення української культури 1920-х років.
27. Культурні процеси в західних регіонах України між двома світовими війнами (1920-ті – 1930-ті рр.).
28. Культура радянської України 1930-х рр.: уніфікація форм, запровадження «соціалістичного реалізму».
29. Культурна ситуація в Україні 1940-х – початку 1950-х рр.: культура в умовах війни, відбудови та репресій.
30. Постанова ЦК КП(б)У «Про спотворення та помилки у висвітленні історії української літератури...» як зразок посилення державного тиску на розвиток української культури в перше повоєнне п'ятиріччя: зміст обвинувачень авторам підручника та засоби боротьби з книгою та її авторами.

31. Рух «шістдесятництва» в Україні у 2-й половині ХХ ст.: зміст і форми прояву.
32. Які події кінця 1980-х початку 1990-х років засвідчили зміни у культурній ситуації в Україні?
33. Культурний процес в Україні після набуття незалежності: «позитив» і «негатив».

Орієнтовний перелік питань з дисципліни «Культура усного і писемного мовлення (українська)» для підготовки до екзамену:

Змістовий модуль 1. Культура усного мовлення як чинник творення лінгвального (фахового) простору

Тема 1. Генеалогія української мови

Основні питання теми:

1. Генеалогія української мови та чинники ідентичності українців, українства.
2. Основні складники ДНК-генеалогії.
3. Маркери генеалогії української мови.
4. Генеалогічна парадигма в художньому та публіцистичному стилях.

Тема 2. Функціонально-стилістична диференціація української мови як основа культури фахової мови.

Основні питання теми:

1. Значення функційних стилів у фаховій діяльності.
2. Функційні стилі та їх підстили.
3. Особливості використання у професійній діяльності поєднання основних функційних стилів (офіційно-діловий, науковий, розмовний (усна та писемна форми)).
4. Форми реалізації функційних стилів у практиці ділового спілкування.

Тема 3. Культура усного фахового спілкування

Основні питання теми:

1. Фахова взаємодія, спілкування, комунікація, їх особливості та відмінності.
2. Види фахової взаємодії, етапи спілкування.
3. Мова, мовлення і спілкування.
4. Вербальні та невербальні засоби спілкування.

Тема 4. Функціонування української мови в уснорозмовній сфері та вплив на соціум (професійна комунікація, мова медіа та реклами). Основні ознаки культури мови, мовлення і комунікації.

Основні питання теми:

1. Поняття «культура мови» та «мовлення», «комунікація» у фаховій діяльності фахівця.
2. Комунікативні ознаки культури мовлення у мові медіа та реклами.
3. Вплив мови медіа, реклами на культуру мови, мовлення фахівців.
4. Вплив мовних та позамовних чинників на дотримання мовних норм (орфоепічних та акцентуаційних) у професійній діяльності майбутнього фахівця.
5. Роль словників у професійному мовленні фахівця. Типи словників.

Тема 5. Виразність усного мовлення

Основні питання теми:

1. Дотримання орфоепічних норм та їх вплив на виразність усного мовлення у професійному спілкуванні фахівця різноманітних установах та закладах освіти.
2. Дотримання граматичних норм під час продукування лексем.
3. Приклади порушення мови емоційно зниженою лексикою., словами-паразитами, плеоназмами, тавтологією.

4. Етика спілкування у професійному середовищі працівника установи.

5. Шляхи підвищення культури мовлення сучасного фахівця .

Тема 6. Орфоепічна та акцентуаційна грамотність як складник мовленнєвої культури фахівця

Основні питання теми:

1. Орфоепічні норми в професійному мовленні. Особливості вимови голосних і приголосних звуків в українській мові.

2. Явище асиміляції фонем.

3. Складні випадки наголошування слів.

4. Порушення орфоепічних, акцентуаційних норм. Шляхи усунення анормативності.

Тема 7. Технології комунікативного впливу

Основні питання теми:

1. Шляхи комунікативного впливу у професійному спілкуванні працівника відповідного закладу чи установи.

2. Дотримання граматичних норм під час комунікації.

3. Приклади порушення мови емоційно у процесі комунікативного впливу.

4. Етика комунікативного впливу у професійному середовищі працівника відповідної

Тема 8. Мовний етикет як складник культури мовлення

Основні питання теми:

1. Поняття про мовний етикет та складники словникового запасу сучасного фахівця відповідної установи.

2. Умови досягнення високого рівня мовного етикету працівника відповідного закладу (установи).

3. Вербальні й невербальні засоби впливу на якість професійного спілкування.

4. Шляхи підвищення багатства (різноманітності) фахового мовлення сучасного фахівця відповідного закладу (установи).

Тема 9. Гендерні та вікові аспекти спілкування

Основні питання теми:

1. Особливості спілкування з урахуванням гендерного рівня.

2. Лексичні маркери виокремлення гендеру та вікового спілкування.

3. Граматичні маркери виокремлення гендеру та вікового спілкування.

Змістовий модуль 2 Культура писемного мовлення як чинник творення лінгвального (фахового) простору

Тема 10. Динаміка мовної норми і проблеми кодифікації

1. Поняття мовної норми та анормативність у фаховій комунікації.

2. Взаємодія прескриптивної та дескриптивної мовної норми та її вплив на культуру лінгвального простору сучасного фахівця.

3. Словники, довідникова література педагогічної галузі.

4. Проблема кодифікації лексичних одиниць.

Тема 11. Український правопис у контексті мовних інновацій.

1. Український правопис та нові вимоги до писемного мовлення.

2. Графічна норма та причини анормативності.

3. Кодифікація мовних інновацій.

4. Шляхи запобігання порушень графічної, орфографічної норми в офіційно-діловому стилі.

Тема 12. Лексична та фразеологічна правильність мовлення

Основні питання теми:

1. Лексикологія і лексикографія сучасної української літературної мови.

2. Професійна лексика, термінологічна лексика.

3. Нормативне використання багатозначних слів та омонімів у професійному мовленні педагогічного працівника (перекладача).

	4. Особливості використання паронімів, синонімів, пуризмів. 5. Джерела фразеологізмів. Фразеологічні словники. 6. Фразеологізми в діловому мовленні сучасного фахівця. <u>Тема 13.</u> Граматична парадигма в лінгвальній культурі фахівця <u>Основні питання теми:</u> 1. Морфологічні норми української мови, їх реалізація у професійному мовленні. 2. Граматичні парадигми вживання іменникових форм у фахових текстах. 3. Граматичні парадигми вживання прикметників у професійному спілкуванні. 4. Граматичні парадигми вживання числівників в офіційно-діловому стилі та усному мовленні фахового спілкування. 5. Граматичні парадигми дієслів та дієслівних форм у функціональних стилях фахової діяльності. 6. Прийменники у діловому мовленні. Особливості перекладу прийменників. <u>Тема 14.</u> Синтаксичні аспекти культури мовлення <u>Основні питання теми:</u> 1. Синтаксичні норми професійного спілкування фахівця відповідного закладу. 2. Причини виникнення порушення синтаксичних норм. 3. Шляхи усунення синтаксичної аномативності у фаховій діяльності.
--	---

Ухвалено на засіданні кафедри української мови
Протокол № 4 від 10. 11 .2022р.

Екзаменатор

В.Ф.Александрова

Завідувач кафедри

М. О. Вінтонів

Ухвалено на засіданні кафедри історії України
Протокол № ____ від _____. 2022 р.

Екзаменатор

М. М. Будзар

Завідувач кафедри